

Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

> Retouradres Postbus 20350 2500 EJ Den Haag

VWS-commissie bezwaarschriften Awb

**Directoraat Generaal
Volksgezondheid**
Publieke Gezondheid
Financieel Beleid en Ethiek

Bezoekadres:

Parnassusplein 5
2511 VX Den Haag
T 5.1.2e
F 5.1.2e
Postbus 20350
2500 EJ Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Inlichtingen bij

5.1.2e
5.1.2e
M 5.1.2e
5.1.2e @minvws.nl

Datum 24 juni 2022
Betreft

Kenmerk

Uw brief

*Correspondentie uitsluitend
richten aan het retouradres
met vermelding van de datum
en het kenmerk van deze
brief.*

Geachte voorzitter, leden en secretaris,

Dit verweerschrift stuur ik u naar aanleiding van het op 3 januari 2022 ontvangen bezwaarschrift van de Stichting Centrum voor Seksuele Gezondheid Epione (hierna: Epione). Hieronder zal ik eerst een korte weergave van de feiten geven, een overzicht van de van toepassing zijnde wet- en regelgeving, de artikelen welke i.c. aan de orde zijn en het daarop gevoerde beleid. Vervolgens zal ik onder vermelding van de betreffende bezwaargrond puntsgewijs verweer voeren en afsluitend aangegeven tot welke conclusie gekomen wordt.

Korte weergave van de feiten

Op 15 mei 2020 neemt 5.1.2e telefonisch contact op met 5.1.2e 5.1.2e. Tijdens dit telefoongesprek vertelt 5.1.2e over haar voornemens een eigen kliniek te starten en vraagt informatie over de wijze waarop zij een vergunning aan moet vragen. Naar aanleiding van dit telefoongesprek stuurt 5.1.2e per e-mail informatie (bijlagen 1a-b).

Op 29 juli 2020 neemt 5.1.2e weer contact op. Ditmaal met vragen over het aanvragen van subsidie (bijlage 2).

Op 15 januari 2021 vindt een telefoongesprek plaats tussen 5.1.2e en 5.1.2e. 5.1.2e praat 5.1.2e bij over haar plannen en stelt nog een aantal vragen (bijlage 3).

Op 11 maart 2021 belt 5.1.2e met het verzoek haar het juiste postadres van het ministerie te sturen. 5.1.2e stuurt dit toe (bijlage 4).

Op 12 maart 2021 ontvangt 5.1.2e de aanvraag (bijlagen 5a-i) welke ontvangst per e-mail op 15 maart 2021 wordt bevestigd (bijlage 6).

Bij brief van 19 maart 2021 verzoekt de minister aan de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd (hierna: IGJ) om advies uit te brengen (bijlage 7). Bij brief van 19 maart 2021 en e-mail van 22 maart 2021 wordt 5.1.2e hiervan op de hoogte gesteld (bijlagen 8a-b).

Op 11 mei 2021 informeert 5.1.2e dat er een afspraak met de IGJ gepland staat (bijlagen 9a-c).

Op 20 mei 2021 neemt [5.1.2e] per Whatsapp contact op met [5.1.2e] [5.1.2e] omdat zij een aantal vragen heeft naar aanleiding van het inspectiebezoek op 19 mei 2021 (bijlage 10). In de namiddag van 20 mei 2020 hebben [5.1.2e] en [5.1.2e] telefonisch contact.

**Directoraat Generaal
Volksgezondheid**
Publieke Gezondheid
Financieel Beleid en Ethiek

Op 31 mei 2021 stuurt de IGJ aan [5.1.2e] het concept verslag van het inspectiebezoek toe (bijlage 11). Op 11 juni 2021 reageert [5.1.2e] [5.1.2e] hierop (bijlagen 12a-i). Daaruit blijkt onder andere dat de Raad van Toezicht nog niet is aangesteld.

Op 21 juli 2021 stuurt [5.1.2e] de IGJ de getekende samenwerkingsovereenkomst met het Amsterdam UMC (bijlagen 13a-b).

Op 2 augustus 2021 ontvangt Epione het definitieve verslag van het inspectiebezoek van de IGJ (bijlagen 14a-b). Op dezelfde dag ontvangt de minister het advies (bijlage 14c).

Op 19 augustus 2021 informeert [5.1.2e] de IGJ over de samenstelling van de Raad van Toezicht (bijlage 15). Daaruit blijkt dat twee van de huidige drie leden voor de Raad van Toezicht zijn aangesteld. Naar een derde lid is Epione nog op zoek.

[5.1.2e] neemt op 23 augustus 2021 contact op met [5.1.2e] [5.1.2e]. Tijdens dit gesprek licht [5.1.2e] toe dat de minister zich nog beraadt op het advies van de IGJ.

Op 29 september 2021 neemt [5.1.2e] wederom contact op met [5.1.2e] [5.1.2e] om naar de stand van zaken te vragen. [5.1.2e] [5.1.2e] licht toe dat de besluitvorming naar alle waarschijnlijkheid helaas langer duurt dan gehoopt. Ook geeft [5.1.2e] aan dat om die reden de beslistermijn wordt verlengd tot uiterlijk 10 december 2021 en dat [5.1.2e] [5.1.2e] daar op korte termijn een schrijven over zal ontvangen.

Per e-mail van 12 oktober 2021 stuurt [5.1.2e] aanvullende informatie, namelijk de ondertekende samenwerkingsovereenkomst met het AMC, naar [5.1.2e] en laat weten nog geen bericht te hebben ontvangen over de verlenging van de beslistermijn (bijlagen 16a-b). Onderzoek wijst uit dat de verzending van het betreffende schrijven aan zijde van het ministerie helaas verkeerd is gegaan. [5.1.2e] stuurt de brief over de verlenging van de beslistermijn alsnog toe (bijlagen 17).

Op 15 oktober 2021 neemt het secretariaat van het ministerie van het onderdeel dat verantwoordelijk is voor vergunningverlening in het kader van de Wet afbreking zwangerschap contact op met [5.1.2e] om een afspraak te maken met [5.1.2e], op dat moment afdelingshoofd Medische ethiek, en [5.1.2e] in verband met de aanvraag (bijlage 18). Deze afspraak vindt plaats op 5 november 2021. Ook [5.1.2e] is bij dit gesprek aanwezig. Tijdens dit gesprek deelt [5.1.2e] mee dat de minister voornemens is de aanvraag af te wijzen en hiermee het advies van de IGJ te volgen.

Op 11 november 2021 ontvangt de minister een ingebrekestelling wegens het niet tijdig beslissen op de aanvraag, welke ontvangst op 16 november 2021 wordt bevestigd (bijlagen 19a-b).

Bij besluit van 29 november 2021 wordt de aanvraag van Epione voor een vergunning zoals bedoeld in artikel 2 van de Wet afbreking zwangerschap afgewezen (bijlagen 20a-c).

Directoraat Generaal
Volksgesondheid
 Publieke Gezondheid
 Financieel Beleid en Ethiek

Op 18 november 2021 ontvangt 5.1.2e een door 5.1.2e en 5.1.2e opgesteld verslag van het gesprek op 5 november 2021 (bijlagen 21a). Bij e-mail van 20 december 2021 stuurt 5.1.2e het verslag retour, voorzien van enkele nuanceringen (bijlage 21b-c).

Op 3 januari 2022 wordt bezwaar ingediend tegen het besluit geen vergunning te verlenen (bijlage 22).

Op 25 april 2022 heeft de minister in het kader van de heroverweging in bezwaar de IGJ om een nieuw advies gevraagd (bijlage 23) welke de minister op 30 mei 2022 heeft ontvangen (bijlage 24), vergezeld van het verslag van het inspectiebezoek op 11 mei 2022 (bijlage 25).

Zowel het advies als het verslag worden doorgestuurd naar gemachtigde van Epione met het verzoek daarop te reageren. Deze reactie wordt ontvangen op 7 juni 2022 (bijlage 26).

Bij besluit van 20 juni 2022 wordt aan Epione een vergunning verleend zoals bedoeld in artikel 2 van de Wet afbreking zwangerschap (bijlage 27). Met dit besluit van 20 juni 2022 is het besluit van 29 november 2021 herroepen.

Van toepassing zijnde wet- en regelgeving

- Wet afbreking zwangerschap (hierna: Wafz), m.n. de artikelen 2, 4, 5 en 6
- Besluit afbreking zwangerschap (hierna: Bafz), m.n. de artikelen 2 tot en met 25
- Algemene wet bestuursrecht, hoofdstukken 3 en 4

Het vigerend beleid

Het uitvoeren van een zwangerschapsafbreking zonder vergunning afgegeven op grond van de Wafz is strafbaar op grond van artikel 296 van het Wetboek van Strafrecht. Het betreft hier het sinds 1911 in het Wetboek van Strafrecht opgenomen algemeen verbod op het verrichten van abortus. Het in 1981 opgenomen vijfde lid van artikel 296 van het Wetboek van Strafrecht creëert een uitzondering voor artsen die de behandeling gericht op zwangerschapsafbreking verrichten in een ziekenhuis of kliniek met vergunning, afgegeven onder de Wafz. Met de Wafz is getracht een evenwicht te vinden tussen twee waarden, te weten het recht van de vrouw op hulp bij ongewenste zwangerschap en de bescherming van ongeboren menselijk leven. Deze balans vindt uiting in de artikelen 5 en 6, welke nader uitgewerkt zijn in het Bafz.

Op grond van artikel 2 van de Wet afbreking zwangerschap mag een zwangerschapsafbreking slechts worden verricht door een arts in een ziekenhuis of kliniek, waaraan door de minister van VWS vergunning tot het verrichten van dergelijke behandelingen is verleend. De vergunning wordt verstrekt indien aannemelijk is gemaakt dat aan de in de artikelen 5, eerste lid, of 6 bedoelde eisen zal worden voldaan.

Na ontvangst van een aanvraag om een Wafz-vergunning verzoekt de minister de IGJ om een advies uit te brengen inzake het voldoen aan de vereisten ingevolge de Wafz.

Verweer

Er is geen sprake van dat vergunning reeds eerder verleend had kunnen worden

Nu met het besluit van 20 juni 2022 het besluit van 29 november 2021 is herroepen en aan Epione alsnog de gevraagde vergunning is verleend, wordt ervan uitgegaan dat de bezwaargronden die gericht zijn tegen het herroepen besluit van 29 november 2021 geen bespreking meer behoeven.

Voor zover blijft staan de bezwaargrond dat aan Epione reeds bij besluit van 29 november 2021 vergunning had moeten worden verleend omdat zij ten tijde van de vergunningsaanvraag en het besluitvormingsproces wel al aan alle wettelijke eisen zouden hebben voldaan of aannemelijk zouden hebben gemaakt hieraan te kunnen voldoen, het volgende.

De Wafz is 'imperatief' geformuleerd als het gaat om de vergunningverlening (artikel 4, derde lid) hetgeen betekent dat de vergunning inderdaad verleend moet worden als aannemelijk is gemaakt dat aan de eisen van artikel 5, eerste lid, en artikel 6 Wafz zal worden voldaan, inclusief de nadere uitwerking in het Bafz.

Bij de beoordeling of aan deze eisen voldaan is, en dus bij de beoordeling of aannemelijk is dat een aanvrager aan deze eisen zal voldoen, verzoekt de minister de IGJ om een advies ter zake uit te brengen. De minister acht het van belang dat door de IGJ, die ook belast is met het toezicht op de Wafz, getoetst wordt of aan de criteria zoals opgenomen in het Bafz, zal worden voldaan.

Het advies van de IGJ beschouwt de minister als een deskundigenoordeel. De minister gaat van dit advies uit, mits de minister van mening is dat het advies op zorgvuldige wijze tot stand is gekomen, de redenering daarin begrijpelijk is en de getrokken conclusies daarop aansluiten.

Naar aanleiding van het op 2 augustus 2021 uitgebrachte advies is een nadere toelichting gevraagd aan de IGJ over (de totstandkoming van) het betreffende advies. Het advies en deze nadere toelichting hebben er niet toe geleid dat niet geconcludeerd kon worden dat het advies niet zorgvuldig tot stand is gekomen. De minister is van mening dat het daarin opgenomen advies om geen vergunning te verlenen aansluit op de bevindingen en de redeneringen die tot dat advies leiden.

De minister kon dan ook tot het besluit komen geen vergunning te verlenen omdat niet, althans niet voldoende, aannemelijk werd gemaakt dat aan de eisen van artikel 5, eerste lid, en artikel 6 Wafz zou worden voldaan. Niet gesteld kan worden dat het besluit van 29 november 2021 een met de Wafz strijdig besluit is.

Naar aanleiding van het op 3 januari 2022 ingediende bezwaarschrift heeft een heroverweging plaatsgevonden. Daarbij heeft de minister een nieuw advies gevraagd aan de IGJ omdat er inmiddels veel tijd was verstreken na het uitbrengen van het advies van 2 augustus 2021. Uit het tweede advies van 30 mei 2022 blijkt dat Epione inmiddels wel aannemelijk heeft gemaakt te voldoen of op korte termijn te zullen voldoen aan de eisen van artikel 5, eerste lid, en artikel 6 Wafz. De bestuurders hebben tussen 2 aug 2021 en heden Epione organisatorisch en bestuurlijk ontwikkeld door onder andere het instellen van een raad van toezicht en het opstellen van een gedetailleerd Werkdocument. Ook beschikt Epione nu over ondertekende intentieverklaringen van beoogd personeel.

Deze ontwikkelingen hebben tot de conclusie geleid dat nu, anders dan bij besluit van 29 november 2021, concreet zicht is op het daadwerkelijk kunnen voldoen aan de eisen van artikel 5, eerste lid, en artikel 6 Wafz. Dit heeft om die reden geresulteerd in het positieve advies van de IGJ van 30 mei 2022. Eerst bij besluit van 20 juni 2022 kon dan ook een vergunning verleend worden met voorschriften. Aan deze voorschriften dient voldaan te zijn bij aanvang van de werkzaamheden.

**Directoraat Generaal
Volksgezondheid**
Publieke Gezondheid
Financieel Beleid en Ethiek

Conclusie

Op grond van het voorgaande verzoek ik uw commissie te adviseren het bezwaar ongegrond te verklaren en het verzoek om vergoeding van de proceskosten af te wijzen.

Hoogachtend,

5.1.2e